

TORONTAI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiliteva (Zápolya) u.1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délután	Ara 1 Din

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

A francia kormánynyilatkozat vitája.

Az ellenzék éles támadása Cailleaux minisztersége ellen.

Páris, ápr. 22.

A francia kormánynyilatkozat, amelyet ma olvastak fel a kamarában és a szenátusban, két alapelve épül fel. Kifelé a béke megóvása, az ország tartós biztonságának biztosítása, befelé pedig a gazdasági stabilizálódás, a pénzügyek rendezése, a kormány programja Nagy vonásokban szólva a deklarációról, a kormány folytatni fogja a Davesterv végrehajtását, rendezni a szövetségi adósságokat, határozott állást foglal el a biztonság, a lefegyverkezés és a döntőbírátság régóta vajudó kérdésében. A katonai szervezet átépítése elől nem tér ki, hanem ellenkezőleg programjába veszi és a katonai szolgálatnál bizonyos könnyítéseket léptet életbe. Az államháztartásban a költségvetés felborulással veszélyeztetett egyensúlyának visszaállítását tekintő főfeladatának és igyekezni fog a kiadásokat lehetőleg az adóforrásokból fedezni. A vatikámmal való nézeteltérések elsimítása végett visszaállítja a követséget.

A kormánynyilatkozat végül bizalmat kér a parlamenttől és kéri a tagjait, hogy a jövőben tettei alapján ítéljék meg.

A kamarában, amely zsúfolásig megtelt, Painlevé olvasta fel a kormány nyilatkozatát, amelyet az ellenzék sorából gyakran kitörő lármával több ízben megszakított. Amikor a deklaráció ismertetésénél a vatikáni követség visszaállításáról szóló részhez jutott el, az ellenzék részéről többen gúnyosan azt kiáltották feléje: Itt van a canossajárás.

A deklaráció ehangzása után megkezdődött a vita, amely helyenkint zajos lármába fulladt.

Cachin kommunista volt az első szónok, aki kijelentette, hogy pártja semmit sem vár a kormánytól. A genfi jegyzőkönyv, amely a programban szerepel, éppen olyan halott, mint a versaillesi békeszerződés.

Belfrant, a frontharcosok elnöke kijelentette, hogy esodálkozással, sőt rémülettel értesült Cailleaux ki nevezéséről. Hihetetlennek tartotta, hogy az a Cailleaux legyen a pénzügyminiszter, akit a törvényszék az ellenségkel való cimborálás miatt elítélt.

Utána Goy képviselő beszélt, aki elégtelennek tartotta Cailleaux amnesztiáját és pörének revízióját ajánlotta.

Hasonló értelemben nyilatkozott Taitinger is, aki kijelentette, hogy olyan kormány, amelynek Cailleaux a tagja, nem élvezheti a nép képviselőinek bizalmát.

Általános zaj közepette Painlevé lépett a szónoki emelvényre és beszélt a Cailleaux ellen elhangzott személyi támadásokkal. Cailleaux háboru alatti kijelentéseiből és nyilatkozataiból idézett, amelyekben számtalanszor örömet fejezte ki a francia fegyverek diadalmas győzelmei felett. A miniszterelnök még felemlítette, hogy a háboru alatti pénzügyi válságok idején Cailleaux igen sokszor nagyértékű fontos tanácsokkal látta el a kormányt.

A következő felszólaló Briand volt, aki kijelentette, hogy az 1916-ban lefolytatott vizsgálat Cailleaux ellen semmiféle olyan bizonyítékot nem tudott kitermelni, amelyre támaszkodni lehetne.

Londry képviselő pénzügyi kérdésben kért felvilágosítást, amire Cailleaux lépett a szónoki emelvényre és általános érdeklődés közepette tartotta meg beszédét.

Elődöm — mondotta Cailleaux — nagy zavart teremtett, aminek helyreállítását szigorú feladatommak tekintem. A pénzügyi egyensúly helyreállítását tartom a legfontosabbnak és erre kidolgozott, részletenkint megfontolt és meggondolt terveim vannak. Juliusban betervezem a költségvetést, amely feltétlenül meghezozza az államháztartás mérlegének egyensúlyát.

Ami pedig a multamat illeti — fejezte be beszédét — hü maradok a multamhoz és az vagyok és leszek, ami voltam.

A kormánypártok helyeslő mozgással, az ellenzék pedig zajos nemtetszéssel fogadta Cailleaux felszólalását.

Az ülés végén Fábri képviselő interpellált Franciaország biztonsága érdekében. Az interpellációra azonnal felelt Briand, aki a következőket mondotta:

„Ha tökéletes egyetértésben maradunk szövetségeseinkkel — ez a legtökéletesebb biztonsága Fran-

ciaországnak. Ha megtámadnak bennünket, úgy Franciaország oldalán állana minden nagy nemzet.”

Ezután Blum León, a szocialisták nevében támogatást ígér a kormánynak. Majd a bizalmi indítványt olvassák föl, amely után

304 szavazattal 218 ellen bizalmat szavazott a kamara a Painlevé-kormánynak.

A kamara legközelebbi ülésén folytatja a kormánynyilatkozat vitáját.

A szenátusban Steeg igazságügyi miniszter olvasta fel a kormánydeklarációt, amelyet aránylag nyugodtan hallgattak végig a szenátorok. Steeg javaslatára a szenátus a nyilatkozat feletti vitát esütörtökre halasztotta.

A szobranje elfogadta a rendkívüli intézkedésekről szóló törvényt.

Szófia, ápr. 22.

A szobranje tegnap délután ült össze, hogy megtárgyalja és jóváhagyja azokat a rendkívüli intézkedéseket, amelyeket a kormány a sorozatos merényletek megismétlésének megakadályozása érdekében foganatosított.

A parlament ülését nagyszámu képviselő jelenlétében nyitotta meg a házelnök. Az első szónok Cankov miniszterelnök volt, aki arra kérte a képviselőket, hogy Bulgária mostani súlyos napjaiban álljanak a kormány mellé és segítsék a rend és béke biztosítását célzó munkájában. A merényletekről a nyomozás bebizonyította, hogy a külföld műve volt és abban rendkívül sok külföldi politikai előkelőség van kompromittálva. Bezzede során burkoltan célozott az SHS államra is, amelynek kormánya állítólag tudott volna a készülő gyilkosságokról.

Utána Rousef belügyminiszter szólalt föl, akinek a napokban a halálhírét költötték. A belügyminiszter a nyomozás lefolyását és eddigi eredményét ismertette és a miniszterelnökhöz hasonlóan a külföldöt gyanúsította a merénylet előkészítésével, majd leplezett formában célzást tett az SHS államra is, amelynek szerinte, ugyancsak szerepe van a kínos ügyben.

Több szocialista hozzászólása után a szobranje óriási többséggel, kézfelnyújtással elfogadta a rendkívüli intézkedések életbeléptetéséről szóló törvényt.

A szobranje július hatodikán tartja legközelebbi ülését.

(Beograd, ápr. 22.) Az SHS miniszterelnökség, amikor a szobranjeban elhangzott gyanúsítások tudomására jutottak, kommunikét adott ki a sajtóiroda útján, melyben elítélte Cankov miniszterelnök és Rousef belügyminiszter parlamenti beszédét és kifejtette, hogy az SHS államnak és kormányának semmi része nincs a szófiai merényletekben. Az SHS állam — mondja a kommuniké — még abban az időben is teljesen semleges viselkedett, amikor bolgár területekről rendszeresen bolgár banditák törtek be Mace-

dóniába és így érthetetlen volna, hogy miért változtatná meg éppen most a magatartását, amikor Bulgáriával szemben már helyreállt a békés, jó szomszédi viszony.

(Szófia, ápr. 22.) A bolgár hadügyminisztérium kommunikét adott ki, amelyben erőlesen megcáfolja a hírt, hogy a hadseregben lázadások törtek ki és hogy a katonai fegyelem teljesen meglazult. A hivatalos kommuniké azt állítja, hogy az engedelmesség megtagadásáról szóló híreket bizonyos körök tendenciával terjesztik és azok minden komoly alapot nélkülöznek. A hadseregben példás a fegyelem és rend, lázadások nem történtek.

(Szófia, ápr. 22.) A rendőrség és katonaság nagy eréllyel folytatja a nyomozást a merényletek tettesinek és cinkostársainak felkutatására. A tegnapi nap folyamán több száz letartóztatás történt.

(Szófia, ápr. 22.) Boris király Cankov miniszterelnök tanácsára egy Szófia közelében lévő kastélyába költözködik és jóidőre elhagyja a fővárost.

A külföldi sajtó Boris költözködését internálás jellegűnek tartja. A cár ugyanis az utóbbi időben gyakran szembelhelyezkedett Cankov erőszakos politikájával és mérséklést követelt. A miniszterelnök most úgy kíván szabadulni a királytól, hogy rezidenciáját áthelyezze, hogy így szabadabban dolgozhasson a fővárosban.

TÖZSDE

Április 22.

Zürich. (Nyitás.) Berlin 123 és egytizenhatod, Budapest 71-75, New York 516-75, Milánó 2120, Genf 1532-50, Wien 7280, Varsó 100, Szófia 377-50, Bukarest 233-75, Beograd 833-75, London 2478, Páris 27

Budapest. A terménytőzsdén ma jegyezték először az új buzát 395-el. Az ó-buza 530, a rozs 460, a tengeri 250, a zab 410, a takarmányárpa 350.000 magyar korona.

A király és a miniszterelnök holnap tér vissza Beográdba.

Beograd, apr. 22.

Ninesity Momesiló külügyminiszter és Sztójadinovity Milán pénzügyminiszter tegnap visszaérkezett Beográdba. A mai nap folyamán megjöttek a többi miniszterek is, úgy hogy holnapra már a kormány valamennyi tagja Beográdban lesz.

Pasity Nikola miniszterelnök Caratból, ahol a husvétünnepet töltötte el, Szarajevóba utazik, ahonnan holnap a királlyal visszatér Beográdba.

A holnapi nap folyamán rendkívüli minisztertanács lesz, amelyen szóba kerül a bolgár szobranjében elhangzott burkolt gyanúsítás, hogy az SHS állam előre tudott a szófia merényletekről.

Markovity és Janity cáfol.

Zágreb, apr. 22.

Markovity Lázár és Janity Vojisláv volt miniszterek, országgyűlési képviselők, akik különféle parlamenti bizottságnak a tagjai, cáfolják a hírt, hogy zágrebi tartózkodásuk alkalmával érintkezést kerestek Radics Pavleval. A két politikus — saját vallomásuk szerint — más hivatalos elfoglaltságból kifolyólag tartózkodott Zágrebban.

Ismét megjelenik a „Slobodni Dom“.

Zágreb, apr. 22.

Radics Pavle újra megindítja a „Slobodni Dom“ot, a horvát parasztpárt felhívatásos lapját, amelynek számos példányát elkobozta a rendőrség. A lap Radics Pavle szerkesztésében most változtatni fog az írásmódján, a szerb-horvát meg egyezés ügyét fogja szolgálni és előkészíti a közeledés útját.

A „Slobodni Dom“ megindulásáról adott interjújában Radics Pavle felemlítette, hogy valótlank azok a hírek, amelyek szerint, Pasityval Szarajevói tartózkodása alkalmával találkozni éhajtott volna.

A hazafias ifjuság Cailleaux ellen.

Páris, apr. 22.

A hazafias ifjuság gyűlést tartott Párisban, amelyen élesen tiltakozott Cailleaux kiűzése miatt, mert morálisan abszurdumnak tartja, hogy egy börtönviselt ember kerüljön miniszteri székbe.

A belga politikai válságból.

Brüsszel, apr. 22.

A szenátus és a kamara jobboldali csoportjai közölték a szocialista delegátusokkal, hogy egy jobboldali blokkot fognak alakítani.

A „KADIMA“ S. K. kulturosztyála folyó hó 25-ikén, szombaton este 8 órakor és 26-ikán, vasárnap délután 3 órakor közlívántra előadja az

ÁRVÁCSKA

című operettet 3 felvonásban, egy előjátékkal. Jegyek előjegyezhetők: Révész Zsigmond ékszerész cégnél, Fő-u

Hamisított gőzgépkészítő bizonyítványok vannak forgalomban.

Feljelentést tesznek a hamisítók ellen. — Folyamatban van a magyar bizonyítványok becserélése. — Nyilvántartást fektetnek fel a gőzgépkészítőkről és fűtőkről.

Becskerek, apr. 22.

A szociálpolitikai minisztérium nemrégiben rendeletet adott ki, amelyben a régi nem államnyelven írott gőzgépkészítői és fűtői bizonyítványok helyébe államnyelvű új bizonyítványok kiállítását rendelte el. A régi igazolványok, amelyek a vizsga sikeres letételét bizonyítják, természetesen nem veszítették el értéküket, mivel azonban magyar vagy német nyelven vannak kiállítva és megnehezítik a hatósági ellenőrzést, ezeknek kicserélése vált szükségessé. A kicserélés úgy történik, hogy az érdekelt fél bejelenti az illetékes munkafelügyelőségnek, illetve gőzkazánfelügyelőségnek, hogy régi bizonyítványa alapján, amely ezen és ezen a nyelven íródott, államnyelven kiállított új bizonyítványt kér, amely feljogosítja, hogy az eredeti okmányban igazolt képesítésének megfelelő munkát vállalhasson az SHS területén.

A bejelentésre az illetékes hatóság kiállítja az új bizonyítványt, amely már államnyelven hirdeti, hogy az illető jogosult gőzgépek kezelésére és fűtésére.

A rendelet megjelenése óta tömegesen érkeznek a bejelentések, amelyek a bejegyzést közlik, hogy a régi bizonyítvány alapján újat állíthassanak ki és mellékelve küldik az eredeti okmányt is.

Az eredeti bizonyítványokat gondosan felülvizsgálják, mert csak azokat ismerik el érvényesnek, illetve azokra adnak ki új bizonyítványt, akik tényleg az SHS államban való használatra szereztek meg képesítéseiket. Így például elfogadják az 1918 november elseje előtt a régi Magyarország bármely területén kiállított okmányokat, 1919 júliusáig Temesvárott beszerzett bizonyítványt és a Pécs kiűritéséig levizsgáztatott gőzgépkészítői és fűtői igazolványát. Az SHS területre nem

ismerik el érvényesnek és nem adnak ki ezekre új bizonyítványt, ha 1918 november elseje után állították ki a mai Magyarország területén, vagy ha a kiűrités után szereztek be az illetők a Romániához csatolt Temesváron, vagy a Magyarországhoz került Pécsen.

Ezeket a bizonyítványokat visszaszámazzák tulajdonosuknak azzal, hogy új vizsgát kell letenniük és csak az erről kapott okirat jogosítja fel őket az SHS állam területén való működésre.

A beérkező bizonyítványok szorgos átvizsgálása még más szempontból is szükséges. Már az első példányoknál megállapította ugyan is a becskereki inspekcija rada, hogy a bizonyítványok között rengeteg a hamisítvány. Az ósdi okmányokon a dátumok helyén kaparások láthatók, amelyeknél az új tulajdonos az életkorának megfelelő évszámokat írta bele. Az apa például örökségképpen átruházta fiára a bizonyítványt, ami annál könnyebben ment, mert keresztnevük egy és ugyanaz, mindössze néhány évszám megváltoztatására volt szükség, amelyen könnyen segítettek.

Másutt még a neveket is kikapták és helyükbe újat írtak be.

A hamisítványokat természetesen érvénytelenítik és kötelezik tulajdonosaikat, hogy vizsgát tegyenek le abban az esetben, ha gőzgépkészítői és fűtői munkát kívánnak a jövőben vállalni. Egyidejűleg feljelentést tesznek a bűnösök ellen okmányhamisítás címén.

Hogy pedig a jövőben megkönnyítsék az ellenőrzést és a másolatok kiadását, nyilvántartást fektetnek fel a becskereki munkafelügyelőségben, ahol bejegyzik mindazokat az egyéneket, akik Becskereken kaptak államnyelvű másolatot, vagy itt szereztek be új bizonyítványt.

Riport a régi Becskerekről.

1895 apr. 22.

Nagybecskerek színügyi bizottsága kimondotta, hogy csak abban az esetben marad meg a délvidéki színi szövetkezetben, ha az illető társulat Becskereken november és december hónapban játszhatik.

A színházban Pusztai Béla: Jani és Juczi című énekes népszimfivét játszik.

1905 apr. 22.

Fischer Reginát, Fischer Mór nagybecskereki tanító jeles képzettségű orvostanhallgató leányát a budapesti poliklinika belgyógyászati osztályán gyakornoknak nevezték ki.

Tisztviselőnő

10 évi irodai gyakorlattal, könyvelés- és gépírásban jártas, német-magyar nyelvtudással állást keres. — 790

Szíves megkereséseket a kiadóhivatal továbbít.

HIREK

— apr. 22.

Rádió műsor. Radanov és Delfel nyilvános rádió hallgatóállomás műsora: Április 22-én 16:10—18:10 hangverseny Strauss, Goldmark, Rubinstein, Moszkovszky és Lehár műveiből; 20:30 kamarazene Smetana, Kaiser, Massenet, Ponchieri műveiből; folytatálagosan a római leadóállomás hangversenye. Április 23-án 11—12:50 ig hangverseny, műsora bemondás szerint. 16:10—18:10 Der Walzer von Josef Strauss; 20 Gítár-kamarazene I. rész, régi mesterek. Közreműködnek: Rondor Alfred gitárvirtuóz, I. hegedű Szlavicssek, II. hegedű Campa, viola Rudolf Rada, csello Szűsz, flóta Stan-knet, valamennyien a bécsi opera tagjai.

Eljegyzés. Vučskovity Jovan szuboticaí tűzérőhadnagy április 19-ikén eljegyezte Mandrovity Vidát, Mandrovity Milán becskereki tanügyi referens-inspektor leányát.

Városi közgyűlés. A város kibővített tanácsa április 29-én délután 3 órakor a vármegyeháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

Holnap nyitják meg a tomasováci Temes-hidat. A Tomasovác község határában épült Temes-híd munkálatai teljesen befejeződtek. A hid elkészültével megállapították a felavatás idejét is, amelyet holnap délelőttre tűztek ki. A felavatás ünnepélyes formák között fog megtörténni Rajity Sztvetisláv utasán jelenlétében. Az ünnepség után átadják a közlekedés szempontjából oly nagy fontosságú hidat a rendeltetésének.

Pačka Ferenc meghalt. Berlinből jelentik: Berlinben tegnap meghalt Pačka Ferenc ismert magyar festőművész.

Hangverseny az árvaház javára. Gilde Vendel zeneiskolájának növendékei ma délután 3 órakor hangversenyt rendeznek diákok részére a zárda emeleti nagytermében az árvaház javára. Beléptidij nincsen, önkéntes adományokat köszönettel fogad az árvaház vezetősége. A hangversenyt holnap délután 6 órakor ismétlik meg felnőttek részére.

A köztisztviselő szövetkezetek kongresszusa. Az ország területén működő köztisztviselői beszerzési szövetkezetek, mint minden évben, az idén is kongresszust tartanak. A kongresszus ezuttal április 26. és 27-ikén lesz Splitben (Spalatóban). A becskereki köztisztviselők fogyasztási szövetkezete részéről dr. Gyurity Koszta igazgatósági tag, Gruity Novák igazgató és Haupt Béla üzletvezető vesz részt a kongresszuson.

Megvitatják a gazdasági tanácsok szervezéséről alkotott törvényjavaslatot. A gazdasági tanácsok szervezéséről készült törvényjavaslat megvitatására, holnapra érkekeztetlet hivat össze Beográdba, amelyen a becskereki kereskedelmi- és iparkamara is képviselve lesz. A becskereki kamara részéről Jankovity Koszta elnök és Sztanojlovity Sándor titkár vesz részt a konferencián. Az értekezlet befejezése után Jankovity Koszta elnök Zágrebba utazik, ahol megtekinti a mintavásárt és részt vesz a kereskedelmi és gyáripari egyesületek országos kongresszusán, amelyen — mint már korábban jeleztük — az országos szövetség megalkotása felett határoznak.

Nagy nyugtalanság Délafrikában. Londonból jelentik, hogy a délafrikai Blomfontainban komoly zavargások törtek ki. Tegnap több ezer bennszülött támadta meg a rendőrséget, amely csak hosszú harc után tudta helyreállítani a rendet. A zavargások közben tizenkét bennszülött életét veszítette.

Majmok.

A moziból kijövők mozdulatain, viselkedésén meglátszik, hogy ki játszott. Mikor Psylander-darabot adtak, a férfiak járása, tartása egy-egy mozaik-kövecske volt a nagy Psylanderből.

Ha az előadás végén ott állok a moziból kitűnő emberek előtt, mindjárt látom: ma Harald Lloyd játszott, ma Conrad Veid, ma Harry Piel. A tömeg ösztönszerűen utánozza azt az egyéniséget, amely ép az utjába kerül. A tömeg utánoz, a tömeg majom.

Volt egy barátom, akinél különös mértékben fejlődött ki ez ősi tulajdonság.

Berontott hozzám és felugrott az asztalra. Onnét beleugrott az ágyamba, onnét az ablakra. Szóval Harry Piel.

Máskor szótlan, buskomor volt, rengeteg cigarettát szítt s még több abszintot ivott. Már a morfium után érdeklődött. Szerencsére Conrad Veid után egy Maciste-film jött a városba. Nem szítt és nem ivott többet. Reggel hatkor kelt, szulzókat emelt, futott, boxolt s nagyszerűen nézett ki.

Ezután azonban — oh végtelen — egy különös amerikai bohózat jött a városba. A főhőse valami Bill-Bull volt. Bill-Bull minden nőbe, kit megpillantott, halálosan szerelmes lett és szó nélkül fejbe lötte magát. Elterült a földön, de amint egy nő elment mellette, felugrott — és megint előlről kezdte a komédiát...

Barátom is így tett. Csak egyszer.

Különös a sors. Ő, mikor fejbőlötte magát, nem kelt fel többé. Furcsa, mi?

Sokan vagyunk ilyenek. Sokan vagyunk az utánzás örület áldozatai.

Phantom a Komedijában.
Szolga lopott a szolgáltól. Bundi Antal banatszkeszpotováci földbirtokos szolgájától, Ebinger Jánostól különféle ruhaneveket loptak el ezernégyszáz dinár értékben. A esendőség mára kinyomozta a tettest Müller János szélsányi illetőségű szolga személyében, akinél a lopott holmik egy részét meg is találták. Müller ellen feljelentést tettek az ügyészségnél.

Elvesztett a Vojvoda Putnika utcában egy nagyobb barna pénz-tárca különböző okmányokkal. A megtaláló illő jutalom ellenében adja át a tárcát Gerstner József-nél, Vojvoda Putnika ulica 35. sz. alatt.

Nusity-Ünnepély Pancsevón. Pancsevóról jelentik: A pancsevói Szokol május másodikán nagyszabású Nusity-ünnepélyt rendez az összes kulturális és emberbaráti egyesületek bevonásával. Az ünnepség keretében színelőadás lesz, amelyen Nusity Braniszláv egyik legkiválóbb alkotása: „A képviselő” kerül színpadra.

Phantom a Komedijában.
Nagy éhínség Oroszországban. Moszkvai jelentés szerint Charkovban és Odesszában újabb éhínség tört ki. A nagy nyomornak mintegy 24 ezer gyermek esett áldozatul.

Kelet-Európa sorsának kulcsa: Besszarábia.

Orosz hadi előkészületek. — A főszűrt a főtű gázokra tekintik. — Tabori erődítések a Fekete-tenger partján. — A keleti határok labilissabbak lettek.

Berlin, április 22.

Az orosz hadseregnek az év elején megkezdett újjászervezése csöndben, de erőteljes tempóban halad. Az eddigi negyven lövészdíviszhoz újabb tizenhatot szerveztek. Az első lovashadsereg, mely hat hadosztályból állott, újabb ötöt állított föl. A kaukázusi hadsereg mellé egy ugyanolyan erejű másodikat szerveztek. A tüzéséget Japánból hozott ágyúkkal látják el. Ukrajna tizenhét gyára ontja a mérgező gázokat. Hír szerint egy Kiev melletti volt cukorgyár laboratóriumában egy titokzatos új gázt állítottak elő. Ennek a gáznak nincsen színe és szaga, de igen gyorsan behatol a szervezetbe s a ruhán és porusokon keresztül egy pillanat alatt megbénítja az idegrendszert és a szívet. A kísérletek szenvedő alanyai: a tehének, lovak, juhok, disznók néhány másodperc múlva holtan összeestek, pedig a fejükön gázvédő gummisszakok voltak a kellő oxigéntartalékkal. Egyetlen ellenszere egy folyadék, melyet a gázzal telt hely fölött szétlocsolnak, az szétbontja a gázt, romboló erejét elveszi. A gáztermelés központja Ukrajna. A gázlővedékeket és robbanó golyókat a tulai fegyvergyár készíti. Februárban egy bizottság utazott Japánban tengeraltjárók és hidroplánok átvételére. Ezek részére a doni Rosztov mellett építenek egy új kikötőbázist. A Fekete-tenger part-

vidéken hét repülőraj működik, mind-egyiken 11 hidroplán. A tenger közelében, a stratégiai pontok irányában félévi típusú tabori erődítéseket építenek, dróttakadályokat húznak ki és ütegállásokat készítenek betonból.

Hogy a szovjet mennyire kikerülhetetlenek látja az összetűzést Romániával, látható abból is, hogy az ukrainai katonai kerületet már szinte nyíltan hadszíntéri hadtápkörletté szervezték át. Amíg a hosszú lengyel határon mindössze öt hadosztály sorkatonaság van, addig a rövidebb román vonal mögött tizennégy hadosztályt összpontosítottak.

Ha ehhez hozzávesszük azokat a diplomáciai előkészületeket, melyek a Balkánon észlelhetők, s melyek vagy egy balkáni blokk létesítését, vagy a kisententebe új államok bekapcsolását célozzák, lehetetlen észre nem venni, hogy a Fekete-tenger mellékén nagy leszámolásra készülődnek. A német garanciaajánlat aktuálisakká, illetve vitathatókká tette a keleti határokat, Anglia pedig határozottan kifejezte érdekeltségét azok megmaradása vagy esetleges változása tekintetében. Így az érdekeltek ismét csak a fegyver uralmában keresik a stabilitást. Ezek a titkos háborús előkészületek sok diplomáciai lépésnek szolgálnak majd magyarázatul, amiket a Balkánon és a kárpátvidéki országok közt a közelebbi jövőben előre várhatunk.

Az új adóreform.

I.

Az államhatalom már régen belátta, hogy hazánkban a mai adóviszonyok teljesen tarthatatlanok. Különböző időben három javaslat is készült, melyekből azonban a belpolitikai viszonyok ziláltsága miatt törvényerőre egy sem emelkedhetett. Végre most rendezettebb viszonyok közöttvén reánk, elhatározta a kormány, hogy törvénytervezetével a törvényhozás elé lép. De mielőtt ezt megteszi, meg akarta kérdezni az ország irányadó tényezőit véleményük felől és elküldötte mind a három javaslatát szakembereknek, záros határidőn belül kérve ki szakvéleményüket.

Nehéz volt a kormány munkája, mert ennek a törvénytervezetnek nem csak modern adóreformot kellett volna teremtenie, hanem a monarchia területén eddig érvényben volt adószisztémákat is egységesíteni. Négy ilyen adószisztéma van nálunk jelenleg érvényben: a magyar, az osztrák, a boszniai és a szerbiai.

De nem elég, hogy ezek a szisztémák voltak itt a különböző ország-részekben érvényben, hanem az idők folyamán annyi változásokat eszközöltek rajtuk, hogy a különböző törvények és rendeletek tömkelegében még a szakemberek sem tudtak eligazodni. Így a következő fontosabb változtatások eszközöltettek:

1. 1920 április hó 6-án hozták egy ideiglenes hadinyereségadó törvényt. 2. Az 1920-21 évi pénzügyi törvényben a szerbiai rokkantadót kiterjesztették az egész országra, behozták a forgalmi adót (poslovni

obrt) és ebbe a törvénybe lett utólag felvéve a fenti hadinyereségadó törvény is. Ugyanabban a törvényben emelték fel Szerbián és Crnagorán kívül a földadót a négyszeresére, illetve háromszorosra. 3. A pénzügyminiszter 1921 június hó 26-án kelt rendeletével, mely 1922 január 31-én törvényvé válik, eltörli az eddigi forgalmi adót (porez na poslovni obrt) és behozza az új forgalmi adót. 4. Az 1923 évi június 30-án kelt július, augusztus és szeptember havi tizenkettődekre vonatkozó törvényben az 1923 évre behozták a közvetlen adókra és állami adópótlékokra a rendkívüli állami adópótléket, amely az 1924-25. évi pénzügyi törvényben ki lett terjesztve az 1924-25. költségvetési évről is. Ez a rendkívüli pótlék kitesz: a földadónál 500 százalékot (5 dinár 1 dinár adó és pótléka) és a többi adóknál 30 százalékot. Ezen pótlék alá nem esik: a hadirokkantadó, forgalmi adó, fegyveradó, haddij és betegápolási pótladó.

Ezek voltak azok a nevezetesebb változások, amelyek az egyes adószisztémákon eszközöltettek. Időközben elkészült az adóreformra vonatkozó első és második javaslat és mikor ezekből törvény nem lett és nem igen volt kilátás az elfogadásukra, a pénzügyminiszter 1923. év végén készített egy harmadik javaslatot, amelyre nézve eleve kijelentette, hogy ezt a tervezetet akarja az új adótörvény alapjául venni. Azért, amikor az adóreformról kell beszélnem, az első két javaslatot teljesen figyelmen kívül hagyom és csak a harmadik tervezettel fogok foglalkozni, amely predestinálva van arra, hogy törvényvé legyen.

Nagy lévén az elégedetlenség mértékadó körökben, hogy egyes adóforrások háromszor is adó alá vétessenek, és pedig a keresetnél, a jövedelemnél és az értéknél, illetőleg a vagyonnál, egy mérsékelt adótervezetet készített a mostani pénzügyminiszter, amelyből novimként kihagyta a vagyonaadót.

A tervezet a reál és személyi adók keveréke és indokolása szerint, átmenetet akar teremteni a tisztára személyi adózásra.

A javaslat szerint, a következő adónemek volnának:

1. a jövedelem (prihod) után
  - a) a földből,
  - b) a házból,
  - c) a vállalatokból, kereskedésből és iparból,
  - d) a járadékokból;
2. az összjövedelem (dohotak) után;
3. a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek jövedelme után és
4. a tantiémek után.

A szolgálati viszonyból eredő jövedelem kizárólag jövedelmi adó alá esik.

Ezen adókat minden állampolgár tartozna fizetni, aki 6 hónapnál tovább lakik a mi országunkban. A vagyonaadót, amint látjuk, kihagyták, mert nem akarták a jövedelmet közzéve háromszor is megadóztatni, de meghagyták a városi, megyei és községi pótladókat, amelyek nemcsak harmadszor adóztatják meg a jövedelmet.

Hogy teljesen tiszta képet kapjunk ezen adóreformról, következő években külön-külön fogom pertraktálni az egyes adónemeket és ezenkívül a kontemplált kivételi eljárásról, külön kritika tárgyává fogom tenni mindegyiket és akkor elő fogom terjeszteni azt a tervezetet, amely véleményem szerint, egyedül alkalmas a mai zilált viszonyokon segíteni és az adózást végeredményben szimpatikussá tenni. n. t.

Mérsékelt áru aeroplán utazás Budapestre. A francia—román légforgalmi társaság pancsevói kirendeltsége díjmérsékletet engedélyez azok részére, akik a most megnyílt budapesti mintavásárra utaznak. Az engedmény harminc százalékos, a Pancsevó—Budapest közötti ut tehát, aeroplánon az eddigi 150 frank helyett 105 frankba kerül, ami a frank mai árfolyama szerint körülbelül 350 dinár. Bővebb felvilágosítást a pancsevói aerodrom ad. Telefonszám 168.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel JUHÁSZ FERENC.

Három tonnás, 32 HP, „Marta” típusú
teherautó
telt gummikkal, 50 000 dinárért eladó.
Megtekinthető:
BERBERSZKY MITA mechanikusnál
Velikibecskerek, Kralja Petra trg.
(Pénzügyi palota). 836

Modern hálószoba

két gyönyörű antik fotel,
antik íróasztal eladó!

Cím a kiadóban

A Komedióban

szerdán, 22 én 7 és 9 órákor
csütörtökön, 23-án 7 és 9 órákor

Phantom

II. rész. Dráma 6 felvonásban,
Gerhardt Hauptmann regénye után.

Jegyek elővételben
vasár- és ünnepnapokon 10-12-ig
a Kovács cukrászdában és a
mozipénztárnál kaphatók.

Főszereplők:
Lia de Putty, Lil Dagover, Alfred, Abel.

Tiro Mobile.

Mulatságos célbalövés légpuskákkal mozgócsapatra.
Vasárnap, azaz folyó hó 19-től kezdve egy hónapig terjedő időre
naponta, a velikibecskereki „Kaszino” termében érdekes játékok folyók.

Mulatságos célbalövés légpuskákkal
mozgócsapatra (Tiro Mobile)

A játék naponta délután 4 órákor kezdődik és tart fél 8 óráig
este, valamint folytatólag este 9 órától reggeli 4 óráig.

Az igazgatóság.

812

Izvr. broj 164/1925.

824

Dražbeni oglas.

Potpisani sudski izvršitelj u smislu
§. 102. zak. čl. LX. iz 1881 god.
objavljuje, da će se na javnoj dražbi
usled odluke kr. sreskog suda u
Vel. Bečkereku broj 4611/2/1924.
god. u korist ovrhovoditelja Zora
Viktoria Pavičić rodj. Venović iz
Prizrena protiv Sava Gojkova iz
Vel. Bečkereka prodati sledeće po-
kretne žita, kukuruza, konje i kola,
koje su zaplenjene putem obavljene
namirne ovrhe za svotu od 1180 Din
i p. p. dana 11. januara 1925. g.
a procenjene su sa 42.000 Din. Na
osnovu odluke kr. sreskog suda u
Vel. Bečkereku broj Gn. 234/1/1925.
god. ističe se za izvršenje ove dražbe.

Rok na dan 24. aprila 1925. god.
u 3 časa posle podne u Vel. Beč-
kereku u kući ovršenika za dužnu
glavnicu od 1180 Din i p. p., te se
pozivaju svi oni, koji su gorenave-
dene nepokretne voljni kupiti, da
pristupe dražbi. Napominje se, da
će se spomenuta pokretna prodati
u smislu §§ 107. i 108. zak. čl. LX.
iz 1881. god. uz plaćanje u gotovu
onima, koji najviše cenu ponude.
a u slučaju nužde i ispod procene.

Veliki Bečkerek, 12. marta 1925
god

Kiš, sudski izvršitelj.

Irodakisasszony.

ki a szerb, német, magyar
levelezést és írógépkéze-
lést bírja, felvétetik a

819

SCHEIDER dobozgyárban.

Harisnyák,

trikóárak és rövidrucikkek leg-
jobb minőségben és legolcsóbb
árban csak Klein Jenő lerakatában
L. voslav Trebitynél V. Bečkerek,
Alekszandrova (Fő) u. 12. 187

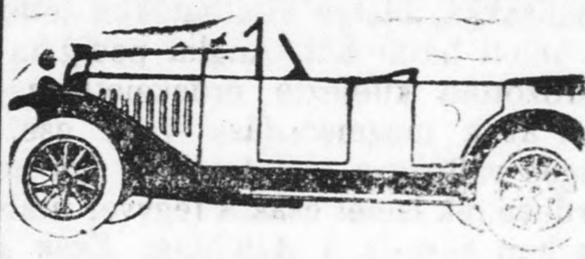
Gyarak!

Gőzgéptulajdonosok!

Chamotte-tegla
(tűzállótégla)
Chamotteföld

Özv. Guttman Jakabné és Fiaival,
Velikibecskerek. 791

A kiadóhivatali telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Április hó 20-án érkeznek
a világhírű francia
Peugeot - autók.

Vojvodina vezérképviselet és lerakat
Luksus-, túra-, teherkocsik, motorbicik-
lik, rendkívül nagy teljesítő képesség-
gel, minimális benzinfogyasztással.
A vojvodina utakhoz a legmegfelelőbb,
mert magasépítésű kocsik — Kereske-
dőknek kiválóan alkalmas — Szolid árak.
Viszonteladónak árendemény.

MAMUZSICS JÁNOS, SZUBOTICA
Szudarevityeva utca 9. 778

Kézimunkatantolyam.

Május 1-től augusztus 31-ig az alább fel-
sorolt 20-féle leghasznosabb kézimun-
kára megtanítja a f. é május 1-ig je-
lentkezőket MICH GYÖRGYNE, Hajduk
Veljkova (Merci) utca 14 sz. a., ahol a fel-
tételek megtudhatók: 1. Kötés. 2. Hor-
golás (divatminták) 3. Kézi ajourozás,
4. Keresztöltés-gobelin. 5. Smyrna-
imitáció. 6. Madeira-Richelie Renai-
sance. 7. Csipke-gipur. 8. Netz és ki-
varrás 9. Lingezés 10. Teneriffa 11.
Galliró. 12. Kalotaszegi áttörés. 13.
Szines és fehér himzés 14. Tüll-csipke.
15. Applikáció himzés 16. Csucos
keresztöltés 17. Csomozás. 18. Párna-
és milliomtirozás. 19. Zsinór- és
pomponkészítés. 20. Japán fonás. 801

CITROËN

automobilok

kizárólagos bánati képviselője

Berberszki Mita

Velikibecskerek, Kralja Petra trg.

Automobilok raktáron.

Vége a drágaságnak!

Sertéshus, elsőrendű, fiatal 20 dinár
Háj, szalonna . . . . . 24 „
Zsír . . . . . 26 „

Kerschner Imre Velikibecskerek, Milevityeva utca (Buzatér).

BUTOR

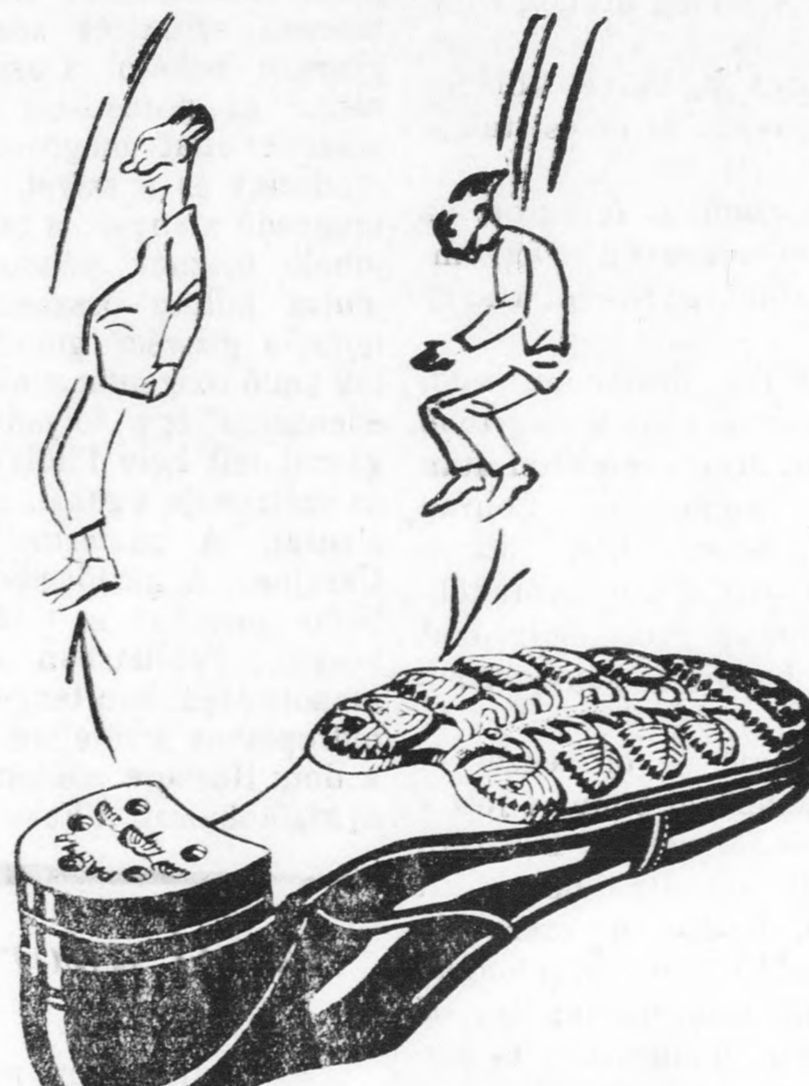
tömör keményfa, első-
rangú gyártmány. Ver-
senyen kívüli árak!
Nagyban és kicsinyben!

Teljes hálószobaberendezés Ia keményfából . . . 4400 Din-tól feljebb
Teljes ebédlőberendezés divatos . . . . . 12.500 „
Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott . . . 1950 „

„DOMUS” butorgyári lerakat Bernat Pessing
Noviszad, Željeznicka u. 105-107.

Mitovica, Planička u. 9-11.

494

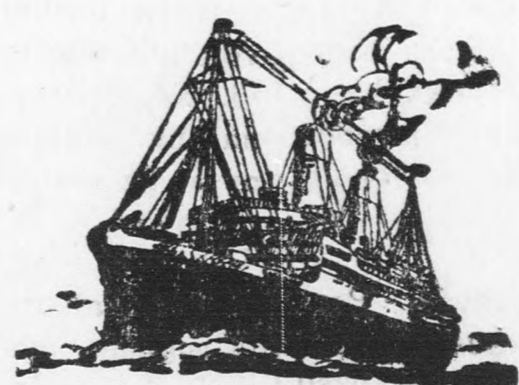
PALMA

**KAUCSUK-CIPŐSAROK
ÉS TALP**

TARTÓS - RUGANYOS - EGÉSZSÉGES.

Navigazione Generale Italiana
GENOVA

Express vonalak:
Északamerikába,
Középamerikába,
Délamerikába:
Braziliába,
Uruguayba,
Argentínába,
Peruba, Chilébe st.
Ausztráliába

Jugoszláv vezérképviselet:
„TRANSOCEANIK”
Jugoszláv Utazási és
Szállítási Rt.
ZAGREB, Petrinjska ul. 6.

Utazási idő
ZAGREB—GENOVA
20 óra.

A legrövidebb
és legkényel-
mesebb vonal
jugoszláv
kivándorlók
részére

és a világ minden ne-
vezetesebb kikötőjébe

VOJVODINAI VEZÉRKÉPVISELET:
„METEOR” ügynökség és információs iroda
Velikibecskerek, Vilzonov trg 3. Sürgőncim: „TRANSOCEANIK” V. Bečkerek.